

РЕШЕНИЕ

№ 5476

гр. София, 10.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав, в публично заседание на 29.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дилияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **6243** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.76, ал.5 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/.

Образувано е по жалба на „Многопрофилна болница за активно лечение „Сърце и мозък““ ЕАД срещу Заповед за налагане на санкции № РД-25-809/14.05.2025г., издадена от директора на Районната здравноосигурителна каса /РЗОК/-Бургас, с която на основание чл.74, ал.5 ЗЗО по т.1 – 4 на оспорващото дружество са наложени четири санкции „финансова неустойка“ в размер на 250 лева всяка, на основание чл.455, ал.3 НРД МД 2023-2025г. и по т.5 – 8 четири санкции „финансова неустойка“ в размер на 200 лева всяка, на основание чл.457, ал.3 НРД МД 2023-2025г. или общо 1800 лева.

Жалбоподателят оспорва заповедта в частта на наложените санкции по т.1 и т.2 като моли за отмяната им. Счита, че констатациите в заповедта досежно двата случая са неправилни и не кореспондират с действително осъществилата се фактическа обстановка. Съответствието между датата на проведеното оперативно лечение и датата, изобразена на снимковия материал от невронавигационната система твърди, че се дължи на една от двете причини като първата и най-вероятна е, че невронавигационната система работи върху направени на пациента преди това изследвания – образна диагностика чрез КТ или ЯМР, които се зареждат и въз основа на които се извършва операцията, а те от своя страна предшестват във времето извършването на операцията. Посочва, че невронавигационната система сама по себе си не извършва образни записи, поради това в деня на провеждане на операцията с помощта на невронавигация, операторът модифицира датата на записа на образните изследвания и така се получава разминаване в датите. Другата възможна хипотеза според жалбоподателя, е софтуерна грешка при извличане на информация от

базата данни, съдържаща множество образни изследвания на пациентите. В съдебно заседание не се представлява.

Ответникът по оспорването, редовно и своевременно призван, не се явява и не се представлява. В писмено становище, постъпило по делото на 26.01.2026г. оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена. Намира за несъстоятелно твърдението, че датата на уреда зависи от датата на компютъра. Оспорва изводите на вещото лице, тъй като не е отговорило на въпроса защо не е настроена реална дата и час и защо не е направена снимка на екрана на апарата в реално време, при осъществяване на интервенцията, след като вече са заредени направените преди това образни изследвания. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. В условията на евентуалност възразява срещу прекомерността на претендираните разноски за адвокатско възнаграждение от жалбоподателя.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призвана, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Жалбата е допустима – подадена срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК, подадена е от лице, което е адресат на акта и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в преклузивния 14-дневен срок за оспорване, с оглед данните за датата на съобщаване на акта и подаване на жалбата.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт освен на основанията, сочени от жалбоподателя, на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

Разпоредбата на чл.72, ал.2 ЗЗО предвижда, че контролът по изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицинска и/или дентална помощ се осъществява чрез проверки, извършени от длъжностни лица - служители на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК или от оправомощено от него длъжностно лице и от длъжностни лица от РЗОК - контрольори. Управителят на НЗОК или оправомощено от него длъжностно лице може със заповед да разпреди извършване на проверка от контрольори от РЗОК с участието на служители на НЗОК. Ал.3 на с.р. гласи, че служителите на НЗОК по ал.2 могат да извършват проверки на територията на цялата страна по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице. Служителите на РЗОК - контрольори, могат да извършват проверки на територията на съответната РЗОК по заповед на нейния директор или на оправомощено от него длъжностно лице, както и проверки на територията на съответната РЗОК или на територията на друга РЗОК по заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице.

Според разпоредбата на чл.74 ЗЗО контролните органи по чл.72, ал.2 осъществяват дейността си чрез планови и внезапни проверки и по повод подадени жалби /ал.2/ като при установяване на нарушение по чл.73, ал.1 /вкл. във връзка с вида и обема на оказаната медицинска и/или дентална помощ по договор с НЗОК/, съответното длъжностно лице по чл.72, ал.2 съставя и подписва протокол, в който описва установените факти. Екземпляр от протокола се предоставя на лицето - обект на проверката, срещу подпис, а копия от него се изпращат на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК и на съответната районна колегия на съсловната организация на лекарите или на лекарите по дентална медицина /ал.3/. Лицето - обект на проверката, има право да даде писмено становище пред управителя на НЗОК, съответно пред директора на РЗОК с когото е сключило договор по направените от длъжностното лице по ал.3 констатации в 7-дневен

срок от връчването на протокола по ал.3 /ал.4 на чл.74 ЗЗО/. Според ал.5 когато лицето - обект на проверката, не изрази становище по ал.4 или изразеното от него становище не съдържа възражения по направените от длъжностното лице по ал.3 констатации, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК издава заповед, с която налага санкция. В случаите, когато лицето оспори констатациите на съответното длъжностно лице по чл.72, ал.2, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК в 7-дневен срок от получаване на писменото становище по чл.74, ал.4 изпраща спора за решаване от арбитражна комисия. Когато констатациите са оспорени пред управителя на НЗОК, спорът се решава от арбитражната комисия на тази РЗОК, с чийто директор изпълнителят на медицинска или дентална помощ - обект на проверката, е сключил договор – чл.75, ал.1 ЗЗО. Според чл.76, ал.1 и ал.2 ЗЗО в случай че арбитражната комисия потвърди констатациите на длъжностното лице по чл.72, ал.2, се прилагат санкциите, предвидени в договора между РЗОК и изпълнителя на медицинска или на дентална помощ. Санкциите се налагат със заповед на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, която се издава в срок до един месец от уведомяването от страна на арбитражната комисия на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, че са потвърдени констатациите на длъжностното лице по чл.72, ал.2, и се съобщава на лицето - обект на проверката.

Въз основа на горното съдът приема, че оспорената заповед е издадена от компетентен административен орган – директора на РЗОК, в рамките на предоставените му от закона правомощия.

Заповедта е издадена в изискуемата писмена форма като съдържа задължителните за административния акт реквизити, посочени в разпоредбата на чл.59, ал.2 АПК, в т.ч. са посочени фактическите и правните основания за издаването ѝ, което е предпоставка за осъществяване на контрол за материална законосъобразност. При издаването ѝ не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила - заповедта е издадена в резултат на проведената процедура по извършване на проверка на лечебно заведение, сключило договор за оказване на болнична медицинска помощ с НЗОК. Проверката е извършена въз основа на заповед на директора на РЗОК, в която са определени нейният предмет, лицата, които ще извършат проверката, началната ѝ дата, като препис от заповедта е връчен на проверяваното лице. За резултатите от проверката е съставен протокол в съответствие с разпоредбата на чл.74, ал.3 ЗЗО, препис от който е връчен на проверяваното лечебно заведение като му е предоставена възможност да депозира възражение срещу описаните в него констатации.

Жалбоподателят е лечебно заведение по см. на чл.9, ал.1, т.1 от Закона за лечебните заведения. От доказателствата по делото се установява, че между него в това му качество и НЗОК, е сключен Договор № 022103/24.10.2023г. за оказване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки. Със Заповед № РД-25-1645/15.10.2024г., изменена със Заповед № РД-25-1995/10.12.2024г. на ответника, е назначена проверка на лечебното заведение във връзка с изпълнение на договора. Резултатите от нея са обективирани в Протокол № 122/30.01.2025г. Видно от протокола, са проверени на избирателен принцип истории на заболяванията /ИЗ/ на пациенти, отчетени по клинични пътеки за 2024г., сред които и двете, за които е наложена санкция по т.1 и т.2 от оспорената заповед.

По отношение на първото ИЗ - № 16200 на ЗЗОЛ И. Д. И. по КП № 211.2 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност – с невронавигация и 3D интраоперативен образен контрол“ е установено, че пациентът е хоспитализиран от 11.08.2024г. до 14.08.2024г. с окончателна диагноза по МКБ М51.1 „Увреждания на междупрешленните дискове в поясния и другите отдели на гръбначния стълб с радикулопатия и придружаващи заболявания, подробно описани. Проведен е ЯМР на 12.08.2024г.

и на същата дата е проведена оперативна интервенция – микродиссектомия /оперативен протокол № 926/. Отчетена е оперативна процедура с код 90011.01. Проведена е КТ на лумбални прешлени на 13.08.2024г. със заключение състояние след хемиламинектомия вляво на ниво L4, постоперативни промени. Установено е, че в ИЗ липсва приложено копие от снимка на екрана на невронавигационната система по време на планирането и осъществяването на оперативната интервенция на 12.08.2024г., което според проверяващите поставя под съмнение извършването на описаната оперативна интервенция. Приложените в досието снимки са от 13.08.2024г., на която дата е проведено постоперативно КТ изследване. Посочено е, че констатираната липса представлява нарушение на алгоритъма на клиничната пътека, което от своя страна съставлява нарушение на чл.55, ал.2, т.2 и т.3 ЗЗО, чл.309, чл.317, ал.1, чл.383, ал.1, предл.1-во на НРД МД 2023-2025г. вр. § 1, б.“а“ от допълнителните разпоредби на същия акт и следва да бъде възстановена, на основание чл.76б ЗЗО, сумата в размер на 5757 лева.

По отношение на второто ИЗ - № 15316, ЗЗОЛ А. У. Б., е установено, че лицето е хоспитализирано по същата клинична пътека /КП 211.2/ в периода 30.07.2024г. – 09.08.2024г. с диагноза МКБ М48.06 „Спинална стеноза, поясен отдел“. На 31.07.2024г. е проведен ЯМР на лумбален сегмент. На 06.08.2024г. е проведена оперативна интервенция, отчетена с код 90011.01. На 07.08.2024г. е проведена КТ на лумбални прешлени със заключение – състояние след хемиламинектомия вдясно на L4.

Установено е, че в ИЗ липсва приложено копие от снимка на екрана на невронавигационната система по време на осъществяване на интервенцията на 06.08.2024г., което поставя под съмнение извършването на описаната интервенция с невронавигация. Приложените в ИЗ снимки е установено, че са от 31.07.2024г., когато е проведено предоперативно образно изследване. Посочено е, че констатираната липса представлява нарушение на алгоритъма на клиничната пътека, което от своя страна съставлява нарушение на чл.55, ал.2, т.2 и т.3 ЗЗО, чл.309, чл.317, ал.1, чл.383, ал.1, предл.1-во на НРД МД 2023-2025г. вр. § 1, б.“а“ от допълнителните разпоредби на същия акт и следва да бъде възстановена, на основание чл.76б ЗЗО, сумата в размер на 5757 лева.

В хода на извършване на проверката е депозирано становище от д-р К. Д., лекар специалист по неврохирургия в Клиника по неврохирургия на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД по отношение на двете ИЗ, описани по-горе, видно от което той счита, че констатираните разминавания са резултат от софтуерна грешка, получена при извличане на датите от базата данни от невронавигационната система, в която се качват и съхраняват предоперативните, оперативните и постоперативните образни изследвания, проведени по време на болничния престой на пациента. По делото са приети като доказателства и документите, съдържащи се в процесните ИЗ.

Протоколът е връчен на упълномощен представител на оспорващото дружество на 18.02.2025г.

При идентичност на мотивите е последвало издаването на процесната заповед за налагане на санкции. Същата, в оспорената ѝ част, съдът намира за незаконосъобразна – издадена при неизяснена фактическа обстановка, което процесуално нарушение е довело до неправилно приложение на материалния закон.

Съгласно разпоредбата на чл.455, ал.3 от Националния рамков договор за медицинските дейности, сключен между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2023 - 2025г., когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 ЗЗО, определени в този НРД, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция "финансова неустойка" в размер от 200 до 500 лв. Чл.309 от договора гласи, че изпълнителят на БМП в процеса на диагностика, лечение и обслужване на пациента прилага утвърдени начини на действие, съобразени с указанията за

клинично поведение в КП, АПр и КПр.

В процесния случай отговорността на жалбоподателя е ангажирана за неспазване на алгоритъма на клиничната пътека или неизпълнение на обективизираното в чл.309 задължение.

Според чл.317, ал.1 НРДМД 2023-2025г., клинична пътека е система от изисквания и указания за поведение на различни видове медицински специалисти при изпълнението на определени по вид и обхват дейности по отношение на пациенти със заболявания, изискващи хоспитализация и непрекъснат болничен престой не по-кратък от 48 часа.

В настоящия случай и двамата пациенти са хоспитализирани по КП № 211.2 „Гръбначни и гръбначно-мозъчни оперативни интервенции с голям и много голям обем и сложност – с невронавигация и 3D интраоперативен образен контрол“. Според посоченото в алгоритъма на клиничната пътека, тя се счита за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура и минимум три различни кодове от различни блокове, насочени към основната диагноза, посочени в Приложение № 21. Основна процедура 92191-00 или 92191-01 се осъществява при необходимост и се прилага при диагностициране на COVID- 19. Тази процедура се извършва при показания и се отчита като допълнителна диагностична процедура към другите диагностични процедури, посочени във всеки диагностично-лечебен алгоритъм на съответната клинична пътека. Задължително е изготвянето на копие от снимка на екрана на невронавигационната система по време на планирането и на осъществяването на интервенцията, която подлежи на контрол. Задължително се прави постоперативна образна диагностика с КТ и/или ЯМР. Осъщественото постоперативно КТ изследване трябва да бъде с постреконструкция на 1мм.

Установено е, че в първото ИЗ не се съдържа снимка от планирането и осъществяването на интервенцията на 12.08.2024г., а са приложени копия на снимки от 13.08.2024г., когато е направено постоперативното КТ образно изследване. Във втория случай в досието е приложена снимка от предоперативно направеното изследване посредством ЯМР от 31.07.2024г.

Въз основа липсата на снимки в досиетата от датите на извършените оперативни интервенции, проверяващите и административният орган са заключили, че тази липса поставя под съмнение извършването на операциите. Не е коментирано обаче дали това съмнение се потвърждава от сравнение със снимките от образните изследвания – предоперативни и постоперативни. Тези снимки всъщност не са изследвани и коментирани, което е било необходимо при така възникналото съмнение. В този смисъл, съдът намира, че ответникът е приел за доказано описаното в т.1 и т.2 от заповедта, нарушение, без да е изяснил напълно фактическата обстановка, в нарушение на чл.35 АПК.

Тъй като въпросът за датите на снимките, приложени в двете досиета, е единственият спорен между страните и чийто отговор е решаващ за крайния извод относно законосъобразността на процесната заповед, съдът е допуснал извършването на съдебна компютърно-техническа експертиза. От заключението на вещото лице се установи, че няма данни за манипулиране на образните изследвания, те са записани на диск и съответстват по дати и тип. Датата на образните изследвания се генерира от уреда/скенер, чрез който се извършва изследването, който е снабден с вътрешен часовник. Уредът, при извършване на изследване сваля датата и часа, в който се извършва съответното изследване и го отразява в резултатите от него, а резултатът от образното изследване се зарежда в невронавигационната система локално – чрез диск или от вътрешна мрежа, посредством споделен ресурс – сървър/компютър, на който се съхраняват всички извършени изследвания. Резултатът се зарежда в системата посредством въвеждане на филтри – три имена, ЕГН или дата на провеждане на

изследването. Според експерта разминаването в датите на снимките, приложени в двете ИЗ се дължи на това, че невронавигационната система, с която се извършва операцията работи върху направени на пациентите образни изследвания чрез компютърен томограф или ядрено-магнитен резонанс. Тази диагностика се анализира и използва от хирурзите, когато планират операцията и зареждат направените преди това образни изследвания в невронавигационната система като на тази база извършват операцията. Датите на образните изследвания и датите на операциите съвпадат в първия случай и не съвпадат във втория случай, но според вещото лице това не означава, че снимките са манипулирани. При извършената от него проверка той е установил, че файловете/скрийншотовете, направени от невронавигационната система носят всички атрибути от датата на операцията, но поради факта, че се разпечатват само като изображения, а не и като файлова структура, същите сочат към датата на предварителното образно изследване. В съдебно заседание пояснява, че след като се зареди образното изследване в невронавигационната система по всяко време може да се направи скрийншот на изображението на екрана, който разпечатан ще носи данните и датата на образното изследване. За да се разбере датата, на която е направен скрийншотът трябва да се изследва файла, а не изображението. Вещото лице е направило това изследване и е установило, че файловете съществуват и скрийншотовете са от датите, на които са извършени операциите. Некоректно е извършено разпечатването на скрийншотовете, тъй като там е показана датата на изследването, а не на операцията, но според него софтуерът не дава възможност разпечатването да се извърши по друг начин.

Или въз основа на приетото по делото експертно заключение следва извод, че приложените в двете ИЗ снимки, макар и да носят дата, различна от датата на операцията, всъщност представляват екранно изображение от съответната интервенция и изводът на административния орган за неспазване на алгоритъма на клиничната пътека е неправилен. Касае се по-скоро за неправилна работа с медицинската документация, което нарушение се санкционира по чл.457 НРДМД 2023-2025г., но не за такова нарушение са наложени обжалваните санкции.

Съответно при извод за липса на извършено нарушение, съдът приема, че неправилно е наложена санкция в размер на 250 лева за всеки от случаите, описани в т.1 и т.2 от заповедта. При този извод следва заповедта да бъде отменена в оспорената част.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на „Многопрофилна болница за активно лечение „Сърце и мозък““ ЕАД Заповед за налагане на санкции № РД-25-809/14.05.2025г. на директора на РЗОК-Бургас в частта по т.1 и т.2, с които са наложени санкции „финансова неустойка“ в размер на 250 лева всяка, на основание чл.455, ал.3 НРД МД 2023-2025г.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на

чл.137 АПК.

Съдия: